

עין משפט
נר מצוה

ו:

בַּמִּנּוּי שֵׁאל יוֹשִׁיט אדם בּוֹם יִין לַנּוֹיֵד. נראה דה"ה ככל שאר איסורין אלא להכי נקט כּוֹם יִין לנזיר משום דמסתמא למישתי קא צעי ליה כיון דכ"ע חמרא שמו ושמה שכם מזירתו אכל ישראל שאמר הושיט לי נבלה או חזיר או שום איסור אין לחושדו

מלהושיט לו אכל אס ידוע לו שרואה לאכלו אסור להושיט לו ופאי' הוא

שלו מדקאמר אי לא יהיז ליה שקיל ליה איהו ולפי זה אסור להושיט למומרים לעזות כוכבים ‏^[פ] דבר אסור אע"פ שהוא שלהם כי הדבר ידוע שאכלוהו והוא נאסר להם דכישאל גמור חשבינן ליה ומיירי דקדאי במקום שלא יוכל ליקח אס לא יושיט לו זה וכדמסיק דקאי בתרי עברי נהרא:

תניא בוותיה דרשב"ג. נראה לר"י דהלכה כרבי יוחנן אע"ג דתניא כוותיה דרשב"ל ומייתי ראייה מההיא דהחולץ (יבמות נב.) דקא חשיב הני דהלכה כרשב"ל לגבי ר' יוחנן ולא חשיב הא ואין לומר דהא ללא חשיב הא דהכא היינו משום דתניא כוותיה ולא אינטרין למחשבה דהא חשיב התם חלילת מעוברת אע"ג דתניא התם נמי כוותיה ועוד דלקמן (דף יז:) מסיק נשא ונתן איכא צנייכו וקא מפרש דחכמים דמתני' אית להו נשא ונתן אסור כר' יוחנן ומתניתין עדיפא מצרייתא ‏^[פ]:

לא אסרו אלא בדבר המתקיים. פירוש מכר דוקא דאליו לקנות ודאי אסור דבזר שאינו מתקיים יומר מדבר המתקיים אלא ודאי לא איירי הן ברייתא אלא בזמנן אפי"ה קרי ליה בסיפא נשא ונתן כפר"ת ‏^[פ] ולפי' הקונטרס קשה: **אב"ל** לא לוקחין מהם. לפר"ת דלא אסור שום קניה ל"ל לוקחין קבלת דורון וה"ה נמי בדבר המתקיים שאין מקבלין הימנו דורון ואין לדקדק הא דבר המתקיים לוקחין דהא דינר קיסריינא דבר המתקיים הוא: **אמר אבי** גזירה לפורע מהן אמו לפורע. תימה למה ליה לאצ"י למימר משום גזרה לימא טעמא משום דשמה הוא כדאמר במתני' אע"פ שהוא מיצר עכשיו שמה הוא לאחר זמן וי"ל דמשום האי טעמא דשמה לאחר זמן ליכא ‏^[פ] (למיגזר) כיון שאינו שמה ציוס אידו ומיהו אי לא דאיכא שום שמה לא הוה שייך נמי למיגזר דהא דגזרינן בכולהו היינו משום דאיכא שום שמה דכפריש בסמוך בצריכותא והשתא ניחא דלפטרניכו כוליה לאצ"י נמי כמו לרבא: **א"א** ללוות מהן מעוטי קא ממעט להו. מכאן ראייה לפר"ת דמיירי בלא רצית דמאי קאמר מעוטי קא ממעט להו אס מלוה ברצית כדי להרויח:

רבי

עכשיו שמחה היא לאחר זמן אר"נ בר יצחק הנח להלכות מועד דכולהו מיצר עכשיו ‏^[פ] רבינא אמר עובד כוכבים לענין פרעון לעולם מיצר דלא כר' יהושע בן קרחה דתניא ‏^[פ] ריב"ק אומר מלוה בשומר אין נפרעין מהן מלוה על פה נפרעין מהן מפני שהוא כמצייל מידם יתיב רב יוסף אחוריה דר' אבא ויתיב רבי אבא קמיה דרב הונא ויתיב וקאמר ‏^[פ]הלכתא כרבי יהושע בן קרחה והלכתא כר' יהודה הלכתא כרבי יהושע הא דאמרו כר' יהודה ‏^[פ]דתניא ‏^[פ]הנותן צמר לצבע לצבוע לו אדום וצבעו שחור וצבעו אדום

לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה

לא יושיט אדם כּוֹם יִין לַנּוֹיֵד. נראה דה"ה ככל שאר איסורין אלא להכי נקט כּוֹם יִין לנזיר משום דמסתמא למישתי קא צעי ליה כיון דכ"ע חמרא שמו ושמה שכם מזירתו אכל יהיז ליה לא מני שקיל: נשא ונתן. לפני אידיהן עמיהן מהו צהנאה: אסור. ליהנות מאותה סחורה:

כשאמרו אסור לשאם ולסם עמיהן. לפני אידיהן: לא אסרו אלא דבזר המסקיים. עד יוס אידיהן דחוי ליה קמיה ציוס אידו ואזיל ומודה: אכל דבר שאינו מתקיים. כגון ירק וכיוצא בו מותר: דבזי רבי אושעיא. צמתיתא דזי רבי אושעיא דליהו סידרה למתניתא וכן ר' חייא: אכל לא לוקחין מהן. דמרווח ליה שמתוך שאינו מתקיים מתאזה הוא למכרו: קסרינאס. דינר מזוזה חדשה שפסל קיסר את הראשונה וגזר על זו: כלאחר יד. שלא יצין שמדעת השלכתו וכיון שרואה שאכל ממך לא ישמח: כולם משום דמוזה הוא. שהעובד כוכבים ישמח כשישראל צריך לו: ולריבי. למתני במתני' לכולהו: משום דקא מרווח להו גרסינן: דחשיבא ליה מילנא. דלריך ישראל לשאלו את כליו וידע דדקר ליה את כליו צעין: לא ספור. לא תתן סוד פניו פניה במועד: מפני שניווול הוא לה. צעדו על פניה ואף על פי כשעטלתו מאדלימה ומנהיל פניה כיון דהנאה זו אינה אלא עד לאחר המועד וניווול בתוך המועד אסור: לקפלו. לנטול מעל פניה: בתוך המועד. כגון שצאה סכוד צתחלת המועד ולצסוף יוס או יומים מתולטו והנחת הימנו בתוך המועד: דכולהו מיצר עכשיו. כל מה שהמירו לעשות במועד מיצר הוא באותה עשה כגון שמיטה ומיקון סעודה והמירו לו משום שמחה דלאחר זמן צבתוך המועד: מלוה צשער אין נפרעין מהן. לפני אידיהן מפני ששמה הוא לאחר זמן ציוס אידו דכיון דנקט ‏^[פ] שטרף ישראל עליהו כל שעתא מסתפי מיניה:

נותן

הוא: לפורען ולפורע מהן כו': בשלמא לפורען משום דקא מרווח להו אלא לפרוע מהן מעוטי ממעט להו אמר אביי גזירה לפורע מהן אמו לפורען רבא אמר כולה משום דאזיל ומודה הוא וצריכי דאי תנא לשאת ולתת עמהן משום דקא מרווח להו ואזיל ומודה אבל לשאול מהן דמעוטי קא ממעט להו שפיר דמי ואי תנא לשאול מהן משום דחשיבא ליה מילתא ואזיל ומודה אבל ללוות מהן צערא בעלמא אית ליה אמר תוב לא הדרי וזוי ואי תנא ללוות מהן משום דקאמר בעל כרחיה מיפרענא והשתא מיהא אזיל ומודה אבל ליפרע מהן דתו לא הדרי וזוי אימא צערא אית ליה ולא אזיל ומודה צריכא: רבי יהודה אומר נפרעין מהן כו': ולית ליה לרבי יהודה אף על פי שמיצר עכשיו שמח הוא לאחר זמן ‏^[פ]והתניא רבי יהודה אומר אשה לא תסוד במועד מפני שניווול הוא לה ‏^[פ]ומודה ר' יהודה בסיד שיכולה לקפלו במועד שטופלתו במועד אע"פ שמצירה להו יצחק הנח להלכות מועד דכולהו מיצר עכשיו ‏^[פ] רבינא אמר עובד כוכבים לענין פרעון לעולם מיצר דלא כר' יהושע בן קרחה דתניא ‏^[פ] ריב"ק אומר מלוה בשומר אין נפרעין מהן מפני שהוא כמצייל מידם יתיב רב יוסף אחוריה דר' אבא ויתיב רבי אבא קמיה דרב הונא ויתיב וקאמר ‏^[פ]הלכתא כרבי יהושע בן קרחה והלכתא כר' יהודה הלכתא כרבי יהושע הא דאמרו כר' יהודה ‏^[פ]דתניא ‏^[פ]הנותן צמר לצבע לצבוע לו אדום וצבעו שחור וצבעו אדום

הוא: לפורען ולפורע מהן כו': בשלמא לפורען משום דקא מרווח להו אלא לפרוע מהן מעוטי ממעט להו אמר אביי גזירה לפורע מהן אמו לפורען רבא אמר כולה משום דאזיל ומודה הוא וצריכי דאי תנא לשאת ולתת עמהן משום דקא מרווח להו ואזיל ומודה אבל לשאול מהן דמעוטי קא ממעט להו שפיר דמי ואי תנא לשאול מהן משום דחשיבא ליה מילתא ואזיל ומודה אבל ללוות מהן צערא בעלמא אית ליה אמר תוב לא הדרי וזוי ואי תנא ללוות מהן משום דקאמר בעל כרחיה מיפרענא והשתא מיהא אזיל ומודה אבל ליפרע מהן דתו לא הדרי וזוי אימא צערא אית ליה ולא אזיל ומודה צריכא: רבי יהודה אומר נפרעין מהן כו': ולית ליה לרבי יהודה אף על פי שמיצר עכשיו שמח הוא לאחר זמן ‏^[פ]והתניא רבי יהודה אומר אשה לא תסוד במועד מפני שניווול הוא לה ‏^[פ]ומודה ר' יהודה בסיד שיכולה לקפלו במועד שטופלתו במועד אע"פ שמצירה להו יצחק הנח להלכות מועד דכולהו מיצר עכשיו ‏^[פ] רבינא אמר עובד כוכבים לענין פרעון לעולם מיצר דלא כר' יהושע בן קרחה דתניא ‏^[פ] ריב"ק אומר מלוה בשומר אין נפרעין מהן מפני שהוא כמצייל מידם יתיב רב יוסף אחוריה דר' אבא ויתיב רבי אבא קמיה דרב הונא ויתיב וקאמר ‏^[פ]הלכתא כרבי יהושע בן קרחה והלכתא כר' יהודה הלכתא כרבי יהושע הא דאמרו כר' יהודה ‏^[פ]דתניא ‏^[פ]הנותן צמר לצבע לצבוע לו אדום וצבעו שחור וצבעו אדום

הוא: לפורען ולפורע מהן כו': בשלמא לפורען משום דקא מרווח להו אלא לפרוע מהן מעוטי ממעט להו אמר אביי גזירה לפורע מהן אמו לפורען רבא אמר כולה משום דאזיל ומודה הוא וצריכי דאי תנא לשאת ולתת עמהן משום דקא מרווח להו ואזיל ומודה אבל לשאול מהן דמעוטי קא ממעט להו שפיר דמי ואי תנא לשאול מהן משום דחשיבא ליה מילתא ואזיל ומודה אבל ללוות מהן צערא בעלמא אית ליה אמר תוב לא הדרי וזוי ואי תנא ללוות מהן משום דקאמר בעל כרחיה מיפרענא והשתא מיהא אזיל ומודה אבל ליפרע מהן דתו לא הדרי וזוי אימא צערא אית ליה ולא אזיל ומודה צריכא: רבי יהודה אומר נפרעין מהן כו': ולית ליה לרבי יהודה אף על פי שמיצר עכשיו שמח הוא לאחר זמן ‏^[פ]והתניא רבי יהודה אומר אשה לא תסוד במועד מפני שניווול הוא לה ‏^[פ]ומודה ר' יהודה בסיד שיכולה לקפלו במועד שטופלתו במועד אע"פ שמצירה להו יצחק הנח להלכות מועד דכולהו מיצר עכשיו ‏^[פ] רבינא אמר עובד כוכבים לענין פרעון לעולם מיצר דלא כר' יהושע בן קרחה דתניא ‏^[פ] ריב"ק אומר מלוה בשומר אין נפרעין מהן מפני שהוא כמצייל מידם יתיב רב יוסף אחוריה דר' אבא ויתיב רבי אבא קמיה דרב הונא ויתיב וקאמר ‏^[פ]הלכתא כרבי יהושע בן קרחה והלכתא כר' יהודה הלכתא כרבי יהושע הא דאמרו כר' יהודה ‏^[פ]דתניא ‏^[פ]הנותן צמר לצבע לצבוע לו אדום וצבעו שחור וצבעו אדום

ליה לר' יהודה אע"פ שמצר שמה כו', אכל גבי טיפול אית ליה לר' יהודה אע"פ שמצירה עכשיו שמחה לאחר זמן ‏^[פ]ומלוה בשטר אין נפרעין מהן. לפני אידיהן מפני ששמה היא לו ואזיל ומודה לעמו"ס ציוס חגס, ורבנן כבזי אסור לפורען וליפרע מהן כלל ‏^[פ]קב).

מסורת הש"ס

א) [צ"ק קח.], ב) [מספי רפ"א], ג) [גדרים מג.], ד) מ"ק ט: ט: ה) מוספתא רפ"א צ"ק קב. [נע"ש כל הענין], ו) צ"ל דמקנ. ז) צ"ק לה: ק: קב. צ"מ עת: קח. ח) [נכס"א]: להושיט למשומדים], ט) [נוע"ע תוס' יבמות לו. ד"ה הלכתא], י) [לעיל צ. ד"ה אסור], יא) [צ"ל למסר].

תורה אור השלם

1. לא תקבל תרש ולפני עור לא תתן מכשל וְרִאֵתָהּ פּוֹאֵל־דֶּחַךְ אֲנִי יְיָ. ויקרא יט יד

גליון הש"ס

גב' עזית שלא יושב. עי' תוס' פסחים כב ע"ב ד"ה ואכרי:

הגהות הב"ח

א) גב' להלכות מועד דכולהו מילי עכשיו ושומח לאחר זמן גיבזה רבינא: ב) רש"י ד"ה מלוה וכו' דנקיט ישראל שטרא עילויח:

מוסף רש"י

גזירה לשאול מהן כו'. דאי שריח ליה לשאלו אתי נמי להשאל (והדרים מג.), שניווול הוא לה. עכשיו מועד שהוא סכוד כסד ומצטרפת (וור"פ ח.). שגגא הוא לה וניווול כסד ומצטרפת כסד (שם שם.) בעודה עליה ואע"פ שכשעטלתו שמחה היא לה ‏^[פ]ומודה ר' יהודה בסיד. דתמיצבא לאלתר וכולה לקפלו במועד (שם), שטופלתו. ככמו במועד האזיל ומתקיס במועד לאחר טעילה (שם), שמחה היא לאחר זמן. במועד לסוף המועד לאחר שנקטלה את הסיד שטפלה, לפי שמצר את השער ומעזר את הצער, והואיל דהאי סיד משמחה לאחר זמן להכי שרי לה לטופלה במועד אע"פ שהוא מזירה עכשיו (וור"פ שם), הבח להלכות מועד. להכי איירי יהודה דשרי אע"פ שהוא מזירה כו', דכולהו הלוות מועד דשרי משום האי טעמא נמי שרי, כגון אפי"ה ויפול, דמלעבר השתא כשהוא אוספ ומבצל ולהכי שרי דשמת הוא ציוס מעדיס ומכשויס לגופה, מילר הוא צשעת הטובה, ולהכי אזיל תמר כסוף האזיל וכולהו הכי אימתנה, אכל צע"י אזיל תמר השתא, דכיון דהשתא מילר לא חיש לבסוף (שם סוכ"ת.), לענין פרעון לעולם מיצר. ואפילו לאחר זמן, שדעמו לטרוף ולגזול (שם), ולהכי לא אית

הדרי לו זויי הוה אמנא שקילנא מיניה בעל כורחיה אזיל מודה דוכה להלוות לישראל אבל להיפרע מהן דתוב לא הדרי ליה זויי הוה אמנא צערא ודאי אית ליה ושרי צריכא: **פִּסְקָא** ר' יהודה אומר נפרעין מהן מפני שהוא מיצר. והתניא ר' יהודה אומר אשה לא תסוד מפני שניווול הוא לה כו' עד ומודה ר' יהודה בסיד שיכולה לקפלו במועד שטופלתו במועד אע"פ שמצירה היא עכשיו שמחה לאחר זמן. ופריך רב נחמן בר יצחק הנח להלכות מועד דכולהו מיצר עכשיו ושמה לאחר זמן. רבינא אמר עובד כוכבים לענין פרעון לעולם מיצר. מתני' דלא כר' יהושע בן קרחה. (ועוד אמר הל' כר' יהודה) דתניא רבי יהושע בן קרחה אומר מלוה בשומר אין נפרעין מהן. מלוה על פה נפרעין מהן מפני שהוא כמצייל מידם. אמר רב הונא הלכה כרבי יהושע בן קרחה ועוד אמר הל' כרבי יהודה דסבר כל המשנה ידו על התחתונה דתנן [ונתון] צמר כר]